

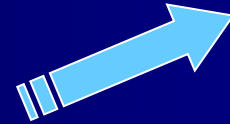
**Pojišťovnictví**

**Pojišťovnické & pojistné  
právo**

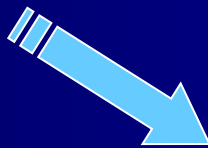
**Dana Šramková**

# Pojištění

**Kategorie**



ekonomická



právní

# Pojištění jako ekonomická kategorie

ekonomická (peněžní) povaha pojištění

→ pojištění jako efektivní způsob tvorby a rozdělování peněžních rezerv k úhradě potřeb, jež vznikají z nahodilých událostí

# Význam pojištění

- ➔ ovlivňuje výkon tržní ekonomiky
- ➔ stabilizuje ekonomickou úroveň všech činností podnikatelské sféry, občanů a státu
- ➔ vytváří nové pracovní příležitosti

# Pojištění a jeho regulace

## ■ Soukromé

- pojistné právo, pojistná smlouva (viz samostatná prezentace)

## ■ Veřejné

- sociální pojištění (viz dále)
- dohled v pojišťovnictví (viz samostatná prezentace)

# Právo sociálního zabezpečení

Samostatná kategorie:

zvl. právní úprava, předmět samostatné pedagogické disciplíny

1. **Sociální pojištění** (viz dále)
2. **Státní sociální podpora** (pro pomoc rodinám s dětmi, určeno FO s trv. pobytem v ČR)
3. **Sociální pomoc** (pro sociálně potřebné osoby, s trv. pobytem v ČR)

# Sociální pojištění

- **Zdravotní pojištění:** úhrada za poskytování zdrav. péče (pro FO s trvalým pobytem v ČR)
- **Nemocenské pojištění:** náhrada ztráty příjmu při krátkodob. soc. události (pro ekon. aktivní osoby)
- **Důchodové pojištění:** náhrada ztráty příjmu (pro osoby, které nemohou být ekon. aktivní trvale či dlouhodobě)
- Zvl. kategorie: **úrazové pojištění:** náhrada příjmu při prac. úrazu či nemoci z povolání (pro zaměstnance)

# Pojistné vztahy





# Klasifikace pojištění

- 1. Podle formy vzniku pojištění**
- 2. Podle pojistných odvětví**
  - Dle způsobu tvorby rezerv
  - Dle předmětu pojištění
  - Dle účelu pojištění
- 3. Podle délky jeho trvání  
(dle pojistné doby)**

# ad 1: Klasifikace pojištění podle formy vzniku

Rozlišujeme 3 typy pojištění podle formy vzniku:

- **Dobrovolné smluvní pojištění**
- **Povinné smluvní pojištění**
- **Zákonné pojištění**

# ad 1: Klasifikace pojištění podle formy vzniku

- **Dobrovolné smluvní pojištění**
  - princip smluvní svobody => pojistná smlouva
  - např. životní pojištění, úrazové pojištění, pojištění majetku...
  - viz **od 1.1.2014 § 2758 a n. NOZ** (dříve zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, ještě dříve OZ)

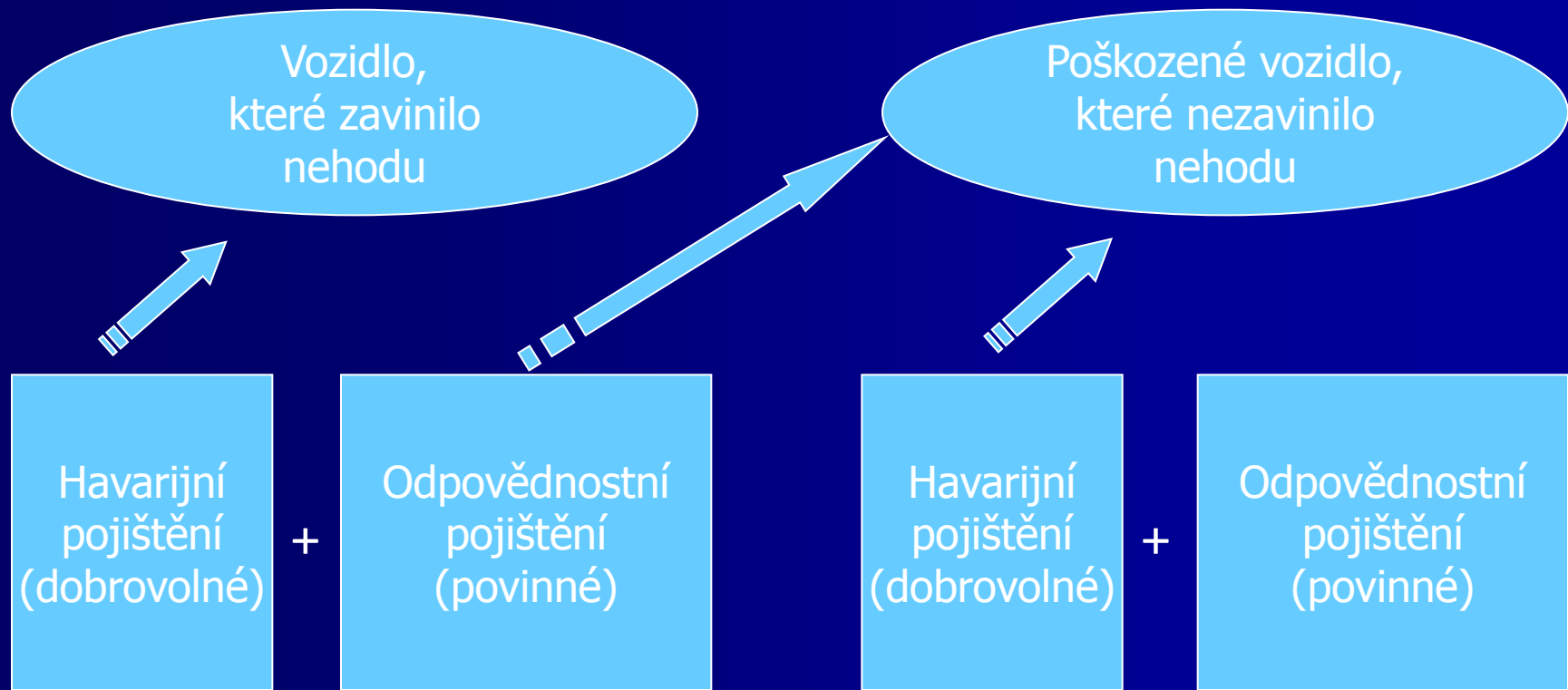
# ad 1: Klasifikace pojištění podle formy vzniku

## ■ Povinné smluvní pojištění

- zákonná povinnost uzavřít pojistnou smlouvu (stanoví zvláštní předpisy)
- pojištění zaměřené na odpovědnost za škodu, nutné pro určité činnosti
- např. provoz vozidel, činnost advokátů, pojišťovacích zprostředkovatelů, exekutorů apod., provoz civilní letecké dopravy, ...

# ad 1: Klasifikace pojištění podle formy vzniku

- Vztah dobrovolného a povinného smluvního pojištění vozidla



# ad 1: Klasifikace podle formy vzniku

## ■ **Zákonné pojištění**

- tzv. pojištění zákonné, bez uzavření pojistné smlouvy
- např. úrazové pojištění zaměstnanců pro případ poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání
- viz zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců

# ad 2: Klasifikace pojištění podle pojistných odvětví

- Dle způsobu tvorby rezerv
  - **Rizikové (neživotní) pojištění:**  
pojistitel neví, zda pojistná událost vznikne, zda a v jaké výši bude poskytovat pojistné plnění (např. pojištění majetku, odpovědnosti za škodu)
  - **Rezervotvorné (životní) pojištění:**  
vytváří se rezerva na pojistnou událost, která v budoucnosti jednoznačně nastane (např. životní pojištění)

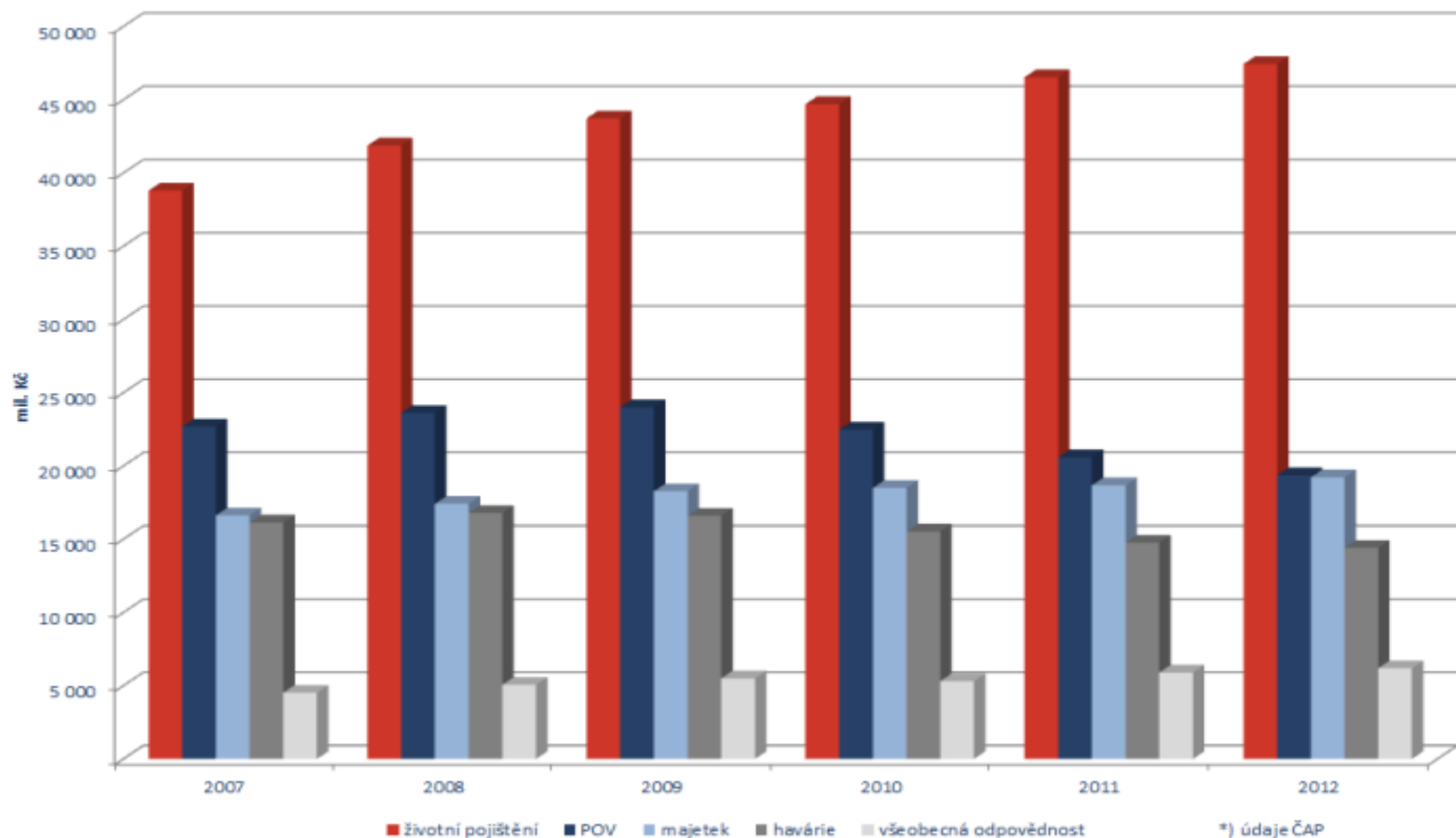
# ad 2: Klasifikace pojištění podle pojistných odvětví

- Dle předmětu pojištění - tradičně
  - **Pojištění majetku**  
např. pojištění staveb, domácnosti, cestovní, živelní, motorových vozidel, ...
  - **Pojištění odpovědnosti za škodu**  
např. pojištění za škodu způsobenou při výkonu povolání, provozem motorového vozidla, ...
  - **Pojištění osob**  
např. pojištění pro případ smrti, životní, úrazové





# VÝVOJ NĚKTERÝCH ODVĚTVÍ POJIŠTĚNÍ V PŘEDEPSANÉM POJISTNÉM - ČR (www.cap.cz)



# ad 2: Klasifikace pojištění podle pojistných odvětví

- Dle účelu pojištění

- **Pojištění škodové**

- účelem je náhrada škody vzniklé v důsledku pojistné události

- **Pojištění obnosové**

- účelem je získání obnosu (dohodnuté finanční částky) v důsledku pojistné události ve výši, která je nezávislá na vzniku nebo rozsahu škody

# ad 3: Klasifikace pojištění podle délky trvání

## ■ Krátkodobé pojištění

- pojištění sjednané na dobu kratší než jeden rok (tzv. področní pojištění)

## ■ Dlouhodobé pojištění

- pojištění sjednané na dobu delší než jeden rok (řadí se sem též pojištění sjednaná na dobu jednoho roku a pojištění sjednaná na dobu neurčitou)



Praktické dopady členění: forma smlouvy (u dlouhodobého nutná písemná forma – viz § 2758/2 NOZ, dříve § 7 ZoPS)